

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. spalio 19 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Vartotojų apsauga – Direktyva 2005/29/EB – Nesąžininga įmonių komercinė veikla vartotojų atžvilgiu – Šios direktyvos taikymo sritis – Didmenininko vykdomas pardavimas mažmenininkams – Teisingumo Teismo jurisdikcija – Nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatytas bendras nuostolingų pardavimo draudimas – Išimtys, pagrįstos Direktyvoje 2005/29/EB nenumatytais kriterijais“

Byloje C-295/16

dėl *Juzgado de lo Contencioso-Administrativo no 4 de Murcia* (Mursijos provincijos lygmens administracinis teismas Nr. 4, Ispanija) 2016 m. balandžio 27 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2016 m. gegužės 25 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Europamur Alimentación S.A.

prieš

Dirección General de Comercio y Protección del Consumidor de la Comunidad Autónoma de la Región de Murcia

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurių sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger ir F. Biltgen (pranešėjas),

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorius I. Illéssy, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. balandžio 6 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Europamur Alimentación SA*, atstovaujamos procesinio atstovo F. Bueno Sánchez ir advokato A. García Medina,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Gavela Llopis,
- Europos Komisijos, atstovaujamos S. Pardo Quintillán ir G. Goddin,

susipažinęs su 2017 m. birželio 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

* Proceso kalba: ispanų.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005, p. 22) išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Europamur Alimentación SA* (toliau – *Europamur*) ir *Dirección General de Comercio y Protección del Consumidor de la Comunidad Autónoma de la Región de Murcia* (Mursijos regiono autonominės srities prekybos ir vartotojų apsaugos generalinis direktoratas, Ispanija), buvusio *Dirección General de Consumo, Comercio y Artesanía de la Comunidad Autónoma de la Región de Murcia* (Mursijos regiono autonominės srities vartotojų reikalų, prekybos ir amatų generalinis direktoratas, toliau – regiono administracija), ginčą dėl *Europamur* skirtos administracinės sankcijos už Ispanijos teisės aktuose dėl mažmeninės prekybos numatyto draudimo parduoti nuostolingai pažeidimą teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 6, 8 ir 17 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:
 - „6) Ši direktyva suderina valstybių narių įstatymus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, įskaitant nesąžiningą reklamą, tiesiogiai pažeidžiančią vartotojų ekonominius interesus, ir tuo pačiu netiesiogiai – teisėtų konkurentų ekonominius interesus. <...> Ji netaikoma ir neturi poveikio nacionaliniams įstatymams dėl nesąžiningos komercinės veiklos, pažeidžiančios tik konkurentų ekonominius interesus arba susijusios tik su prekybininkų sandoriais; visapusiškai atsižvelgiant į subsidiarumo principą, valstybės narės, jeigu jos taip nusprendžia, turi teisę ir toliau reglamentuoti tokią veiklą nepažeisdamos Bendrijos teisės. <...>

<...>

 - 8) Ši direktyva tiesiogiai gina vartotojo ekonominius interesus nuo nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu. <...>

<...>

 - 17) Siekiant didesnio teisinio tikrumo, pageidautina, kad būtų apibrėžta tokia komercinė veikla, kuri yra nesąžininga bet kuriomis aplinkybėmis. Todėl I priede pateikiamas išsamus visos tokios veiklos sąrašas. Tai yra vienintelė komercinė veikla, kurią galima laikyti nesąžininga nevertinant kiekvieno konkretaus atvejo, kaip numato šios direktyvos 5–9 straipsnių nuostatos. Sąrašą galima keisti tik peržiūrint šią direktyvą.“
- 4 Šios direktyvos 1 straipsnyje nustatyta:

„Šios direktyvos tikslas yra padėti tinkamai veikti vidaus rinkai ir pasiekti aukštą vartotojų apsaugos lygį suderinant valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, kenkiančios vartotojų ekonominiams interesams.“

5 Minėtos direktyvos 2 straipsnyje numatyta:

„Šioje direktyvoje:

- a) „vartotojas“ – bet kuris fizinis asmuo, kuris komercinėje veikloje, kuriai taikoma ši direktyva, veikia siekdamas tikslų, nesusijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija;
- b) „prekybininkas“ – bet kuris fizinis arba juridinis asmuo, kuris komercinėje veikloje, kuriai taikoma ši direktyva, veikia siekdamas tikslų, susijusių su jo prekyba, verslu, amatu arba profesija, ar bet kuris asmuo, veikiantis prekybininko vardu arba jo naudai;

<...>

- d) „įmonių komercinė veikla vartotojų atžvilgiu“ <...> – bet kuris prekybininko atliekamas veiksmas, neveikimas, elgesys arba pareiškimas, komercinis pranešimas, įskaitant reklamą ir prekybą, tiesiogiai susijęs su produkto pirkimo skatinimu, pardavimu arba tiekimu vartotojams.

<...>“

6 Tos pačios direktyvos 3 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Ši direktyva taikoma nesąžiningai įmonių komercinei veiklai vartotojų atžvilgiu, kaip nustatyta šios direktyvos 5 straipsnyje, prieš ir po komercinio sandorio dėl produkto sudarymo bei jo metu.“

7 Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 4 straipsnyje nustatyta:

„Valstybės narės dėl šia direktyva derinamai sričiai priskiriamų priežasčių neapriboja nei laisvės teikti paslaugas, nei laisvo prekių judėjimo.“

8 Šios direktyvos 5 straipsnis „Nesąžiningos komercinės veiklos draudimas“ suformuluotas taip:

„1. Nesąžininga komercinė veikla draudžiama.

2. Komercinė veikla yra nesąžininga, jeigu:

- a) prieštarauja profesinio atidumo reikalavimams;

ir

- b) iš esmės iškreipia arba gali iš esmės iškreipti vidutinio vartotojo, kurį produktas pasiekia arba kuriam yra skirtas, arba, kai komercinė veikla nukreipta į tam tikrą vartotojų grupę, vidutinio grupės nario ekonominį elgesį siūlomo produkto atžvilgiu.

<...>

4. Visų pirma nesąžininga komercinė veikla yra ta, kuri:

- a) yra klaidinanti, kaip nurodyta šios direktyvos 6 ir 7 straipsn[iuose];

arba

- b) yra agresyvi, kaip nurodyta šios direktyvos 8 ir 9 straipsn[iuose].

5. Tokios komercinės veiklos, kuri bet kuriomis aplinkybėmis laikoma nesąžininga, sąrašas pateikiamas I priede. Tas pats sąrašas galioja visose valstybėse narėse, jį galima keisti tik peržiūrint direktyvą.“

Ispanijos teisė

Teisės aktai dėl mažmeninės prekybos

- 9 Pagrindinei bylai taikomos redakcijos 1996 m. sausio 15 d. *Ley 7/1996 de Ordenación del Comercio Minorista* (Įstatymas Nr. 7/1996 dėl mažmeninės prekybos reglamentavimo; BOE, Nr. 15, 1996 m. sausio 17 d., p. 1243, toliau – LOCM) preambulėje buvo numatyta:

„Šiuo įstatymu [, be kita ko, siekiama] atkurti pusiausvyrą tarp didelių ir mažų prekybos įmonių ir, pirmiausia, užtikrinti laisvą ir sąžiningą konkurenciją. Nebūtina kartoti, kad greičiausiai juntami laisvos ir sąžiningos konkurencijos rezultatai pasireiškia nuolatiniu kainų, kokybės ir kitų prekių tiekimo ir paslaugų teikimo sąlygų gerinimu, o galiausiai tai labiausiai atitinka vartotojų interesus.“

- 10 LOCM 14 straipsnio „Nuostolingas pardavimo draudimas“ 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Nepaisant ankstesnio straipsnio [kuriame įtvirtintas kainų nustatymo laisvės principas] nuostatų, draudžiama siūlyti parduoti arba parduoti prekes nuostolingai kitais nei šio įstatymo II antraštinės dalies IV skyriuje [dėl išpardavimo] ir V skyriuje [dėl pardavimų už likvidacinę vertę] numatytais atvejais, nebent pardavėjas siekia priderinti savo kainas prie vieno ar kelių konkurentų kainų, dėl kurių jo pardavimui daromas didelis poveikis, arba prekės yra greitai gendančios ir greitai bus netinkamos naudoti.

Bet kuriuo atveju taikomos Įstatymo dėl nesąžiningos konkurencijos nuostatos.

2. Pagal šio straipsnio 1 dalį nuostolingu pardavimu pripažįstamas sandoris, kai prekės pardavimo kaina yra mažesnė už sąskaitoje faktūroje nurodytą jos įsigijimo kainą, gautą atėmus visas atitinkamas toje sąskaitoje faktūroje nurodytas nuolaidas, už atkuriamąją vertę, jei ši mažesnė už tą kainą, arba už prekės gamybos savikainą, jeigu prekę pagamino pats pardavėjas, kartu su sandoriui taikomais netiesioginiais mokesčiais.“

- 11 Kaip matyti iš LOCM šeštosios papildomos nuostatos, kuri į šį įstatymą įtraukta 1999 m., šis nuostolingas pardavimo draudimas taip pat taikomas „visiems didmeninę prekybą vykdančioms subjektams, nepaisant jų teisinio statuso“.

- 12 Mursijos regiono autonominė sritis LOCM įgyvendino priimdama 2006 m. gruodžio 22 d. *Ley 11/2006 sobre Régimen del Comercio Minorista de la Región de Murcia* (Įstatymas Nr. 11/2006 dėl mažmeninės prekybos Mursijos regione reglamentavimo; BORM, Nr. 2, 2007 m. sausio 3 d., p. 141, toliau – Regioninis įstatymas Nr. 11/2006). Šio įstatymo 54 straipsnyje numatyta, kad už sunkius pažeidimus baudžiama nuo 3 001 iki 15 000 EUR bauda. Dėl nustatymo, ar būta „sunkaus pažeidimo“, šiame įstatyme daroma nuoroda į LOCM, kurio 65 straipsnio 1 dalies c punkte nuostolingas pardavimas kvalifikuojamas kaip toks pažeidimas. Veiksniai, į kuriuos reikėtų atsižvelgti siekiant apskaičiuoti sankcijos dydį, nurodyti Regioninio įstatymo Nr. 11/2006 55 straipsnyje, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad turi būti atsižvelgiama į „vartotojų interesams sukeltos žalos“ dydį.

Teisės aktai dėl nesąžiningos konkurencijos

- 13 1991 m. sausio 10 d. *Ley 3/1991 de Competencia Desleal* (Įstatymas Nr. 3/1991 dėl nesąžiningos konkurencijos; BOE, Nr. 10, 1991 m. sausio 11 d., p. 959, toliau – LCD) preambulėje numatyta:

„[Šiuo] įstatymu siekiama konkurencijos reglamentavimą priderinti prie mūsų ekonominėje sanklodoje įtvirtintų vertybių. Pagal 1978 m. Ispanijos Konstituciją ekonomikos sistema pagrįsta laisvės užsiimti verslu principu, o instituciniu aspektu tai reiškia konkurencijos laisvės principą. Tuo remiantis teisės aktų leidėjui kyla pareiga nustatyti tikslus mechanizmus, kuriais būtų užkirstas kelias šio principo pažeidimams dėl nesąžiningos veiklos, dėl kurios tam tikrais atvejais sudaroma konkurencijos veikimo rinkoje kliūčių.

Šis Konstitucijoje įtvirtintas reikalavimas papildomai paremtas vartotojų, kaip silpnesnės rinkoje besiklostančių santykių šalies, teisių apsaugos principo, įtvirtinto Konstitucijos 51 straipsnyje, imperatyvu.

Šis naujas problemos aspektas, į kurį iki šiol nebuvo atsižvelgiama Ispanijoje priimant teisės aktus dėl nesąžiningos konkurencijos, buvo ypač reikšminga papildoma paskata priimti naujus teisės aktus.“

- 14 LCD 17 straipsnyje „Nuostolingas pardavimas“ numatyta:

„1. Kainos nustatomos laisvai, nebent įstatymuose ar kituose teisės aktuose numatyta kitaip.

2. Vis dėlto pardavimas mažesne nei prekių įsigijimo kaina laikomas nesąžiningu tais atvejais, kai:

- a) dėl to vartotojai gali būti suklaidinti dėl kitų to paties subjekto prekių ar paslaugų kainų;
- b) taip būtų pakenkta kitos prekės arba kito subjekto įvaizdžiui;
- c) taip elgiamasi įgyvendinant strategiją, kuria iš rinkos siekiama pašalinti konkurentą arba konkurentų grupę.“

Įstatymas Nr. 29/2009

- 15 Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva į Ispanijos teisę perkelta 2009 m. gruodžio 30 d. *Ley 29/2009 por la que se modifica el régimen legal de la competencia desleal y de la publicidad para la mejora de la protección de los consumidores y usuarios* (Įstatymas Nr. 29/2009, kuriuo iš dalies keičiamas nesąžiningos konkurencijos ir reklamos teisinis reglamentavimas siekiant pagerinti vartotojų ir naudotojų apsaugą; BOE, Nr. 315, 2009 m. gruodžio 31 d., p. 112039, toliau – Įstatymas Nr. 29/2009).
- 16 Įstatymu Nr. 29/2009, be kitų teisės aktų, iš dalies pakeisti LOCM ir LCD; šio sprendimo 9–12, taip pat 13 ir 14 punktuose nurodytos šių teisės aktų nuostatos išliko nepakeistos.
- 17 Įstatymu Nr. 29/2009 LOCM 18 straipsnis papildytas 3 dalimi, pagal kurią pardavimų skatinimas „pripažįstamas nesąžiningu, jeigu yra įvykdytos [LCD] 5 straipsnyje numatytos sąlygos“.
- 18 Įstatymu Nr. 29/2009 iš dalies pakeistas, pirma, LCD 4 straipsnis, nustatant jame kriterijus, pagal kuriuos komercinė veikla gali būti laikoma „nesąžininga“, kaip jie apibrėžti Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 5 straipsnyje. Antra, naujosios LCD 5 ir 7 straipsnių formuluotės perimtos iš atitinkamai minėtos direktyvos 6 ir 7 straipsnių.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 19 *Europamur*, veikdama kaip didmenininkė, parduoda namų ūkio ir maisto prekes prekybos centrams ir vietos parduotuvėms, kurioms didelių prekybos centrų tinklų konkurencija turi tiesioginį poveikį. *Europamur* yra prisijungusi prie centralizuoto pirkimų biuro, todėl ji gali siūlyti mažiems prekybininkams, kurie yra jos klientai, prekes konkurencingomis kainomis, kurios jiems leidžia konkuruoti su minėtais dideliais prekybos tinklais.
- 20 2015 m. vasario 23 d. sprendimu regiono administracija skyrė *Europamur* 3 001 euro dydžio baudą už LOCM 14 straipsnyje įtvirtinto draudimo pažeidimą, nes tam tikras prekes ji pardavė nuostolingai.
- 21 Regiono administracija šį sprendimą grindė, argumentais, be kita ko, susijusiais su vartotojų apsauga. Pirmiausia ji konstatavo, kad nuolaidos „neturi trukdyti vartotojams ir naudotojams tinkamai pareikšti sutikimą sudaryti sandorį, atsižvelgiant į tam tikros įmonės ar ūkio subjekto kainų lygį“. Be to, ji atkreipė dėmesį į „pažeidimo, turinčio įtakos visiems Mursijos regiono prekiautojams ir vartotojams, socialinę reikšmę <...> atsižvelgiant į tai, kad pažeidėjas siekia įvairių ekonominių tikslų, tarp jų teikti pasiūlymus dėl prekių, kaip antai nagrinėjamų šioje byloje, kurie yra kaip „jaukas ar kabliukas“ siekiant įtikinti vartotojus įsigyti prekių ar paslaugų toje pačioje įmonėje, turėdamas užslėptą siekį atgrasyti konkurentus arba jų išvengti“. Galiausiai skirdama baudą regiono administracija atsižvelgė į „didelės žalos vartotojų interesams“ kriterijų, nurodytą Regioninio įstatymo Nr. 11/2006 55 straipsnyje. Tačiau ji konkrečiai nepaaiškino, kaip *Europamur* veiksmais konkrečiai pažeisti vartotojų interesus, atsižvelgiant į tai, kad, vadovaujantis įprastu LOCM 14 straipsnio aiškinimu, pats nuostolingas pardavimas gali padaryti žalą vartotojams ir naudotojams.
- 22 *Europamur* šį sprendimą apskundė teismui, teigdama, be kita ko, kad būtina, jog mažieji prekybininkai galėtų priderinti savo kainas prie konkurentų kainų, kad jos atžvilgiu turėjo būti laikomasi LCD 17 straipsnyje numatytos įrodinėjimo tvarkos ir kad veiksmai, už kuriuos skirta sankcija, nesukėlė jokios žalos vartotojams. Ji taip pat teigė, kad paskirta sankcija prieštarauja Sąjungos teisei, nes Įstatymu Nr. 29/2009 Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva netinkamai perkelta į vidaus teisinę sistemą, kadangi LOCM 14 straipsnio formuluotė juo nepakeista.
- 23 Regiono administracija, be kita ko, nurodė, kad LOCM sankcijų sistema, numatyta būtent siekiant apginti vartotojų interesus, nepriklauso nuo LCD, kuriame daugiau reglamentuojami ūkio subjektų tarpusavio santykiai, todėl LOCM 14 straipsnyje nustatytas draudimas gali būti taikomas neįvykdžius LCD 17 straipsnyje numatytų sąlygų, ir kad nacionalinės teisės aktai neprieštarauja Sąjungos teisės aktams.
- 24 Tokiomis aplinkybėmis *Juzgado de la Contencioso-Administrativo nº 4 de Murcia* (Mursijos provincijos lygmeniu veikiantis administracinis teismas Nr. 4, Ispanija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar, atsižvelgiant į tai, kad Ispanijos įstatymu siekiama ne tik reguliuoti rinką, bet ir saugoti vartotojų interesus, Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvą reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinės teisės nuostata, kaip antai LOCM 14 straipsnis, kuri yra griežtesnė už nagrinėjamos direktyvos nuostatas, nes automatiškai draudžia nuostolingą pardavimą, taip pat ir didmenininkams, nes tokia praktika pripažįstama administraciniu pažeidimu, už kurį numatyta sankcija?
2. Ar Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvą reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiamas minėtas LOCM 14 straipsnis, net jeigu pagal šią nacionalinę nuostatą leidžiama netaikyti bendro nuostolingų pardavimų draudimo tais atvejais, kai i) pažeidėjas įrodo, kad nuostolingų pardavimų siekė priderinti savo kainas prie vieno ar kelių konkurentų kainų, dėl kurių jo pardavimams daromas didelis poveikis, arba kai (ii) tai susiję su greitai gendančiomis prekėmis, kurios greitai bus netinkamos naudoti?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 25 Savo dviem klausimais, kurie nagrinėtini kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori išsiaiškinti, ar Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiamas toks nacionalinės teisės aktas, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriame numatytas bendras draudimas siūlyti pirkti ar parduoti prekes nuostolingai, o to draudimo netaikymo išimtys grindžiamos šioje direktyvoje nenurodytais kriterijais.

Dėl jurisdikcijos

- 26 Ispanijos vyriausybė ir Europos Komisija abejoja, ar prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas, motyvuodamos tuo, kad, kaip jos mano, Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva netaikytina tokiai situacijai, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje. Iš tiesų, kaip matyti iš šios direktyvos 2 ir 3 straipsnių, ši direktyva taikoma tik nesąžiningai įmonių komercinei veiklai vartotojų atžvilgiu, taigi netaikytina nesąžiningai komercinei veiklai tarp prekybininkų. Nagrinėjamu atveju neginčijama, kad nuostolingas pardavimas vyko tarp prekybininkų.
- 27 Tokiais argumentais remiasi Ispanijos vyriausybė ir Komisija iš esmės ginčydamos Teisingumo Teismo jurisdikciją atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus.
- 28 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad nors tiesa, kaip savo išvados 42 punkte nurodė generalinis advokatas, jog Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva taikoma tik veiklai, tiesiogiai pažeidžiančiai vartotojų ekonominius interesus, o sandoriams tarp prekybininkų netaikoma, negalima konstatuoti, kad Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus.
- 29 Teisingumo Teismas ne kartą pareiškė, kad turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą, pateiktų dėl Sąjungos teisės nuostatų, tais atvejais, kai pagrindinėms bylos aplinkybėms Sąjungos teisė netaikoma, bet šias nuostatas leidžiama taikyti pagal nacionalinės teisės aktus, kuriuose dėl situacijų, nepatenkančių į Sąjungos teisės taikymo sritį, perimtos toje teisėje įvirtintos nuostatos (šiuo klausimu žr. 2012 m. spalio 18 d. Sprendimo *Nolan*, C-583/10, EU:C:2012:638, 45 punktą ir 2016 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 53 punktą). Tokiomis aplinkybėmis egzistuoja tam tikras Europos Sąjungos interesas vienodai aiškinti šio teisės akto nuostatas, siekiant išvengti iš Sąjungos teisės perimtų nuostatų aiškinimo skirtumų ateityje (2012 m. spalio 18 d. Sprendimo *Nolan*, C-583/10, EU:C:2012:638, 46 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 30 Nagrinėjamu atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal nacionalinę teisę leista taikyti Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos nuostatas tokioms situacijoms, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, kurios nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį.
- 31 Iš tiesų, kaip savo išvados 46–51 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, LOCM 14 straipsnis, pagal kurį nuostolingi pardavimai mažmeninėje prekyboje draudžiami, turi būti laikomas perkeliančiu Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvą. Be to, pagal LOCM šeštąją papildomą nuostatą šis draudimas išplečiamas ir taikomas ir didmenininkams, o LOCM 14 straipsnyje numatytas draudimas taip pat taikomas didmenininkų santykiams su mažmenininkais ir mažmenininkų santykiams su vartotojais, tad Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos išaiškinimas, kurį pateikti prašo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, yra vienodas abiem atvejais. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą taip pat matyti, kad sankcija *Europamur* skirta remiantis LOCM 14 straipsniu, dėl kurio būtent ir pateikti prejudiciniai klausimai.
- 32 Vadinasi, egzistuoja tam tikras Sąjungos interesas vienodai aiškinti perimtas šio Sąjungos teisės akto nuostatas, siekiant išvengti aiškinimo skirtumų ateityje.

33 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Teisingumo Teismas turi jurisdikciją atsakyti į pateiktus klausimus.

Dėl esmės

- 34 Atsakant į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo klausimą, kaip jis performuluotas šio sprendimo 25 punkte, pirmiausia reikia priminti, kad Teisingumo Teismas nusprendė, jog Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvą reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiama nacionalinė nuostata, kurioje numatytas bendras draudimas siūlyti pirkti arba parduoti prekes nuostolingai, ir nebūtina nustatyti, atsižvelgiant į faktines kiekvieno atvejo aplinkybes, ar atitinkamas komercinis sandoris yra „nesąžiningo“ pobūdžio, remiantis šios direktyvos 5–9 straipsniuose įtvirtintais kriterijais, o kompetentingam teismui šiuo klausimu nesuteikiama diskrecija, su sąlyga, kad šia nuostata siekiama apsaugoti vartotojus (šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 7 d. Sprendimo *Euronics Belgium*, C-343/12, EU:C:2013:154, 30 ir 31 punktus bei jame nurodytą jurisprudenciją).
- 35 Pirma, dėl pagrindinėje byloje nagrinėjama nacionaline nuostata siekiamų tikslų iš LOCM preambulės matyti, kad ja siekiama vartotojų apsaugos. Be kita ko, anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo, toks tikslas apima net tokią situaciją, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai didmenininkai parduoda prekes mažmenininkams, nes dėl tokių sandorių daromas poveikis vartotojams. Konkrečiau kalbant, vartotojas, perkantis iš mažmenininko, gauna naudos dėl didmenininko sandėlio grupuojamų užsakymų, o be to mažmenininkas būtų bejėgis prieš didesnę didžiųjų prekybos tinklų ir prekybos centrų perkamąją galią.
- 36 Be to, šią išvadą patvirtina regiono administracijos sprendimas skirti sankciją. Iš tiesų, kaip matyti iš šio teismo sprendimo 21 punkto, regiono administracija minėtą sprendimą ir jame nurodytą baudos dydį grindė su vartotojų apsauga susijusiais argumentais.
- 37 Dar pažymėtina, kad būtent atsižvelgdamas į nurodytus šiuos LOCM 14 straipsnio tikslus prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo pateikti Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos išaiškinimą.
- 38 Antra, siekiant išsiaiškinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamas nuostolingas pardavimo draudimas yra bendro pobūdžio, kaip jis suprantamas pagal jurisprudenciją, ar pagal šio draudimo išimtis nacionaliniai teismai, atsižvelgdami į kiekvieno atvejo aplinkybes, gali nustatyti, ar nuostolingas pardavimas yra „nesąžiningo“ pobūdžio, remdamiesi Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 5–9 straipsniuose įtvirtintais kriterijais, reikia priminti, kad minėtos direktyvos 5 straipsnyje įtvirtinti kriterijai, leidžiantys nustatyti aplinkybes, kuriomis komercinė veikla turi būti pripažįstama nesąžininga, taigi ir draudžiama (2013 m. kovo 7 d. Nutarties *Euronics Belgium*, C-343/12, EU:C:2013:154, 25 punktą).
- 39 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva visiškai suderinamos normos dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu ir dėl to valstybės narės negali imtis, kaip aiškiai nurodyta jos 4 straipsnyje, griežtesnių priemonių negu nustatytos šioje direktyvoje, net jei siekia užtikrinti aukštesnį vartotojų apsaugos lygį (šiuo klausimu žr. 2010 m. sausio 14 d. Sprendimo *Plus Warenhandels-gesellschaft*, C-304/08, EU:C:2010:12, 41 punktą ir 2011 m. birželio 30 d. Nutarties *Wamo*, C-288/10, EU:C:2011:443, 33 punktą).
- 40 Nagrinėjamu atveju, pirma, akivaizdu, kad pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą nacionalinę nuostatą nuostolingas pardavimas savaime pripažįstamas nesąžininga komercine veikla ir kad nacionaliniams teismams nereikia kiekvienu konkrečiu atveju nustatyti, ar minėtas pardavimas yra „nesąžiningo“ pobūdžio, atsižvelgiant į Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos 5–9 straipsniuose įtvirtintus kriterijus. Antra, taip pat neginčijama ir tai, kad dvi LOCM 14 straipsnyje numatytos draudimo nuostolingai parduoti išimties pagrįstos šioje direktyvoje nenumatytais kriterijais.

- 41 Kaip matyti iš šio sprendimo 39 punkte nurodytos jurisprudencijos, valstybės narės negali nustatyti kitų kriterijų nei išvardyti minėtos direktyvos 5 straipsnyje ir priimti griežtesnių priemonių, palyginti su numatytomis toje direktyvoje.
- 42 Be to, kaip savo išvados 62–64 punktuose nurodė generalinis advokatas, tarp draudžiamų griežtesnių priemonių taip pat nurodytas LOCM 14 straipsnyje numatytos įrodinėjimo pareigos perkėlimas. Iš tiesų, nuostolingas pardavimas nenurodytas kaip viena iš Nesąžiningos komercinės veiklos direktyvos I priede išvardytų veiklų, todėl prieš skiriant sankciją už tokio pardavimo draudimo pažeidimą kiekvienu konkrečiu atveju turi būti išnagrinėta, ar minėtas pardavimas yra „nesąžiningo“ pobūdžio, remiantis šios direktyvos 5–9 straipsniuose įtvirtintais kriterijais, ir ši sankcija negali būti pagrįsta prezumpcija, kurią paneigti tektų prekybininkui (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *VTB-VAB ir Galatea*, C-261/07 ir C-299/07, EU:C:2009:244, 65 punktą, kiek tai susiję su draudimu teikti vartotojams jungtinius pasiūlymus).
- 43 Šiomis aplinkybėmis į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama tokia nacionalinė nuostata, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje numatytas bendras draudimas siūlyti pirkti ar parduoti prekes nuostolingai ir šio draudimo išimtis, grindžiamos šioje direktyvoje nenurodytais kriterijais.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 44 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama tokia nacionalinės teisės nuostata, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kurioje numatytas bendras draudimas siūlyti pirkti ar parduoti prekes nuostolingai ir šio draudimo išimtis, grindžiamos šioje direktyvoje nenurodytais kriterijais.

Parašai.